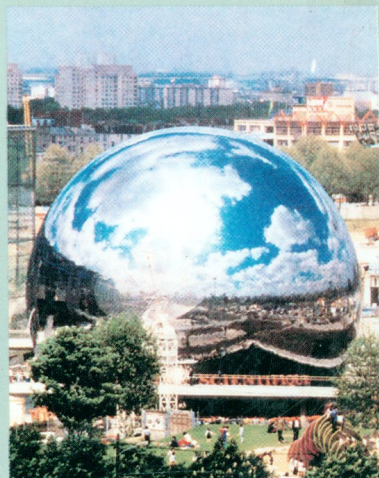

ĐẶNG THÁI HOÀNG

KIẾN TRÚC THẾ KỶ X

NHÀ XUẤT BẢN
KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT

TRƯỜNG ĐẠI HỌC XÂY DỰNG
Trung tâm TT-TI & THƯ VIỆN

Công trình Rạp chiếu bóng
hình cầu La géode (1986)
Kts. Adrien Fainsilber

Tòa nhà ngân hàng Trung Hoa
Hong Kông (1991)
Kts. I.M. Pei

Tòa thị chính Bensberg
Đức (1962)
Kts. Gottfried Bohm

ẢNH BÌA 1

Tòa nhà Chrysler Building,
New York (1930)
Kts. William van Alen.

Chịu trách nhiệm xuất bản	:	Pgs, Pts. TÔ ĐĂNG HẢI
Biên tập	:	THANH ĐỊNH
Kỹ mỹ thuật	:	ĐỖ PHÚ
Sửa bài	:	ĐÌNH LỆ
Trình bày bìa	:	HƯƠNG LAN

60 - 603

921 - 89 - 97

KHKT - 97

• LỜI GIỚI THIỆU	5
• KIẾN TRÚC THẾ GIỚI ĐẦU THẾ KỶ XX	7
• HỌC PHẢI BAUHAUS VÀ WALTER GROPIUS	14
• LE CORBUSIER	24
• FRANK LLOYD WRIGHT	35
• MIES VAN DER ROHE	43
• NỀN KIẾN TRÚC LIÊN XÔ VÀ CHỦ NGHĨA KẾT CẤU NGÀ NHỮNG NĂM 1920 - 1930	46
• KIẾN TRÚC THẾ GIỚI 1950 - 1960, 1960 - 1970 VÀ 1970 - 1980	55
• KENZO TANGE	64
• NỀN KIẾN TRÚC CẬN - HIỆN ĐẠI MỸ	70
• NỀN KIẾN TRÚC PHÁP ĐƯƠNG ĐẠI VỚI NHỮNG KHUÔN MẶT MỚI	80
• TỪ CHỦ NGHĨA SẢN XUẤT MỚI ĐẾN CHỦ NGHĨA HẬU HIỆN ĐẠI	88
• KIẾN TRÚC HIGH - TECH & SUPER HIGH - TECH	93
• KIẾN TRÚC HẬU HIỆN ĐẠI	98
• CHỦ NGHĨA GIẢI TỎA KẾT CẤU	103
• KIẾN TRÚC HẬU HIỆN ĐẠI PHÁP	105
• KIẾN TRÚC ĐƯƠNG ĐẠI NHẬT BẢN	109
• FUMIHIKO MAKI	128
• TADAO ANDO	132
• RICHARD MEIER	140
• NORMANN FOSTER	146
• CHRISTIAN DE PORTZAMPARC	151
• SHIN TAKAMATSU	156
• TÀI LIỆU THAM KHẢO	159

NHÀ XUẤT BẢN
KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT

2	• LỜI GIỚI THIỆU
7	• KIẾN TRÚC THẾ GIỚI ĐẦU THẾ KỶ XX
14	• HỌC PHAI BACHHAUS VÀ WALTER GROPIUS
24	• LE CORBUSIER
32	• FRANK LLOYD WRIGHT
43	• MIES VAN DER ROHE
46	• NHÉN KIẾN TRÚC LIÊN XÔ VÀ CHỦ NGHĨA KẾT CẦU NGÀ
52	• KIẾN TRÚC THẾ GIỚI 1930 - 1940
64	• KENZO TANGE
70	• NHÉN KIẾN TRÚC CẬN - HIỆN ĐẠI MỸ
80	• NHÉN KIẾN TRÚC PHÁP ĐƯỜNG ĐẠI VỚI NHỮNG KHUÔN MẶT MỚI
88	• TỰ CHỦ NGHĨA SẢN XUẤT MỚI ĐẾN CHỦ NGHĨA HẬU HIỆN ĐẠI
93	• KIẾN TRÚC HIGH - TECH & SUPER HIGH - TECH
98	• KIẾN TRÚC HẬU HIỆN ĐẠI
103	• CHỦ NGHĨA GIẢI TỎA KẾT CẦU
102	• KIẾN TRÚC HẬU HIỆN ĐẠI PHÁP
109	• KIẾN TRÚC ĐƯỜNG ĐẠI NHẬT BẢN
128	• FUMIHIKO MAKI
135	• TADAO ANDO
140	• RICHARD MEIER
146	• NORMANN FOSTER
151	• CHRISTIAN DE PORTZAMPARC
156	• SHIN TAKAMATSU
159	• TÀI LIỆU THAM KHẢO

Lời giới thiệu

Kiến trúc thế giới đầu thế kỷ XX

"Kiến trúc thế kỷ XX" là đối tượng nghiên cứu hết sức quan trọng của môn Khoa học lịch sử kiến trúc. Đây đồng thời là đề tài được nhiều ngành, nhiều giới quan tâm. Vào thời điểm khép lại thế kỷ XX, bước sang thế kỷ XXI, Nhà xuất bản khoa học và kỹ thuật trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc cuốn "Kiến trúc thế kỷ XX" của Phó giáo sư, Kiến trúc sư, Nhà giáo ưu tú Đặng Thái Hoàng. Sách có nội dung phong phú, kèm theo là những ảnh đen trắng và màu ... tất cả những cái đó làm thành một cuốn sách dày dặn, một tài liệu tham khảo bổ ích về kiến trúc hiện đại cho các kiến trúc sư, sinh viên kiến trúc, các nhà xây dựng và các bạn đọc quan tâm đến văn hoá nghệ thuật. Phó giáo sư Đặng Thái Hoàng đã chuẩn bị cho việc viết cuốn sách này từ lâu, và qua tài liệu tham khảo của tác giả chúng ta có thể thấy sự công phu của việc biên soạn cuốn sách. Một bình diện rộng về kiến thức suốt một thế kỷ đã được đề cập đến, với một trình tự thời gian từ những trường phái đầu thế kỷ cho đến trào lưu High - Tech và Hậu hiện đại cuối thế kỷ, với một trình tự không gian từ Tây sang Đông, quán xuyên hầu hết các sự kiện quan trọng và các nhân vật chủ chốt của kiến trúc thế kỷ XX, đó cũng là kỳ vọng của cuốn sách này. Sách đã đặc biệt nhấn mạnh đến vai trò của các cây đại thụ Le Corbusier, Walter Gropius, Frank Lloyd Wright, Kenzo Tange cũng như những gương mặt sáng giá nhất gần đây như Fumihiko Maki và Richard Meier. Tuy vậy, Kiến trúc thế kỷ XX là một nội dung quá lớn có thể tiếp cận từ nhiều phía, nên trong chừng mực nào đó còn có những phần chưa đáp ứng được sự mong đợi của bạn đọc, vậy cũng mong sẽ có dịp được bổ sung, sửa chữa những khiếm khuyết để cuốn sách được hoàn thiện hơn.

Nhà xuất bản và tác giả mong nhận được sự góp ý chí tình của bạn đọc. Ở Bỉ, sau đó phát triển sang Pháp, Hà Lan, Áo, Đức, Italia và Anh.

NHÀ XUẤT BẢN

KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT

Lời giới thiệu

"Kiến trúc thế kỷ XX" là đời sống nghiên cứu hết sức quan trọng của một Khoa học lịch sử kiến trúc. Đây đồng thời là đề tài được nhiều ngành, nhiều giới quan tâm. Vào thời điểm khắp lại thế kỷ XX, bước sang thế kỷ XXI, Nhà xuất bản khoa học và kỹ thuật trong giới kiến trúc cũng đang đọc cuốn "Kiến trúc thế kỷ XX" của Philip Johnson, kiến trúc sư, Nhà giáo sư tại Đại học Thái Hoàng. Sách có nội dung phong phú, kèm theo là những ảnh đen trắng và màu ... tất cả những cái đó làm thành một cuốn sách đầy đặn, một tài liệu tham khảo bổ ích về kiến trúc hiện đại cho các kiến trúc sư, sinh viên kiến trúc, các nhà xây dựng và các bạn đọc quan tâm đến văn hóa nghệ thuật. Philip Johnson tại Đại học Thái Hoàng đã chuẩn bị cho việc viết cuốn sách này từ lâu, và qua tài liệu tham khảo của tác giả chúng ta có thể thấy sự công phu của việc biên soạn cuốn sách. Một bình diện rộng về kiến trúc suốt một thế kỷ đã được đề cập đến, với một trình tự thời gian từ những trường phái đầu thế kỷ cho đến trào lưu High - Tech và Hậu hiện đại cuối thế kỷ, với một trình tự không gian từ Tây sang Đông, quần xã nhân văn hết các sự kiện quan trọng và các nhân vật chủ chốt của kiến trúc thế kỷ XX, đó cũng là lý vọng của cuốn sách này. Sách đã đặc biệt nhấn mạnh đến vai trò của các cây đại thụ Le Corbusier, Walter Gropius, Frank Lloyd Wright, Kenzo Tange cũng như những gương mặt sáng giá nhất gần đây như Fujimiko Maki và Richard Meier. Tuy vậy, kiến trúc thế kỷ XX là một nội dung quá lớn có thể tiếp cận từ nhiều phía, nên trong chương mục nào đó còn có những phần chưa đáp ứng được sự mong đợi của bạn đọc, vậy cũng mong sẽ có dịp được bổ sung, sửa chữa những thiếu sót để cuốn sách được hoàn thiện hơn.

Nhà xuất bản và tác giả mong nhận được sự góp ý chỉ trích của bạn

đọc.

KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT
NHÀ XUẤT BẢN

Kiến trúc thế giới đầu thế kỷ XX

Vào giai đoạn cuối thế kỷ XIX đầu thế kỷ XX nền kiến trúc trong quá trình phát triển của nó đòi hỏi một cách bức xúc có những phương pháp sáng tác mới để đáp ứng được yêu cầu của xã hội tư bản chủ nghĩa ngày càng tập trung vật lực và tài lực vào tay một số nhà tư bản và một số tập đoàn. Việc ra đời phong trào kiến trúc mới và chống lại sự phục cổ lúc này là tất yếu, giới văn nghệ sĩ tiến bộ đi tìm những hướng đi mới vì phái học viện cổ điển đã làm cho họ thất vọng. Các xu hướng mới trong kiến trúc thế giới, chủ yếu và ở phương Tây, rất đa dạng và phong phú, sự đoạn tuyệt với quá khứ là cần thiết vì chỉ có cách tân mới thúc đẩy được xã hội tiến lên.

Trong giai đoạn 1900 - 1918, có hai trào lưu kiến trúc đáng chú ý nhất là trào lưu Art Nouveau (Nghệ thuật mới) xuất phát từ Bỉ và phái Phân ly có cội nguồn ở Áo.

Trong giai đoạn 1918 - 1930, ngoài Chủ nghĩa công năng với Walter Gropius ở Đức và Le Corbusier ở Pháp mà sau này luận điểm và tác phẩm của các ông có tác dụng lớn với kiến trúc châu Âu và thế giới, chúng ta cần xem xét một số trào lưu có ảnh hưởng khác như Expressionisme (Chủ nghĩa biểu hiện) ở Đức và phái De Stijl ở Hà Lan, các trào lưu hiện đại ở Anh và ở Phần Lan, Thụy Điển, kiến trúc Art Deco ở Mỹ v.v....

Phái Art Nouveau ra đời trong bối cảnh công nghiệp phát triển mạnh mẽ ở Bỉ, sau đó phát triển sang Pháp, Hà Lan, Áo, Đức, Italia và Anh.

Nội dung của trào lưu Art Nouveau lúc bấy giờ là đề xướng lên một phong trào thiết kế hàng hóa, đồ dùng (dao, nĩa, cốc, chén, đồ trà ...), hàng dệt, bàn ghế, và kiến trúc, với hình thức hiện đại, loại bỏ những hình thức cổ.

Vật liệu của Art Nouveau chủ yếu là sắt, vì sắt là vật liệu mới và phổ biến. Thủ pháp của Art Nouveau là dùng những đường cong lưu động, giàu nhịp điệu, đen trắng rõ ràng và có sức mạnh, dùng những đường hoa văn lượn sóng trang trí hình thảm thực vật, chim cò v.v... Mục đích của Art Nouveau là thực dụng và kinh tế với tiêu chuẩn và sự tiêu thụ của thị trường, những đổi mới này mang tính chất thời đại và tiến bộ.

Art Nouveau có nguồn gốc từ Bruxelles, bởi vì lúc bấy giờ Bruxelles là một trung tâm công nghiệp và nghệ thuật sôi động của châu Âu. Lúc bấy giờ Hội họa sĩ, ấn tượng chưa được hoan nghênh ở Paris, nhưng ở Bruxelles đã triển lãm rất rầm rộ các tác phẩm của Cezanne, Van Gogh và Seurat.

Người khởi xướng Art Nouveau là Henry van de Velde (1863 - 1957), xuất thân là một họa sĩ, sau chuyển sang cổ xúy và làm kiến trúc, đã tập hợp các kiến trúc sư lại và tiến hành hội thảo về mối liên hệ giữa kết cấu với hình thức.

Trao lưu nghệ thuật mới đã đặt vấn đề giải quyết hướng phát triển của phong cách nghệ thuật của kiến trúc và công nghệ phẩm, chủ trương tìm cái đẹp trong sự trang trí thuần khiết, đơn giản, các nghệ sĩ của trào lưu này tìm đến sự mô phỏng giới tự nhiên, họ trang trí các mặt tường, gia cụ, lan can, cửa sổ, cửa đi theo cách mới của họ.

Đặc trưng của kiến trúc Art Nouveau là trang trí nội ngoại thất rõ ràng, giấu sức truyền cảm. Tác phẩm tiêu biểu của xu hướng kiến trúc này là ngôi nhà ở số 12 đường Turin (1893) của Victor Horta (1861 - 1947) với những trang trí từ mặt trước, mặt sau cho đến chi tiết cầu thang, trần tường đều dùng đường nét hoa văn lượn sóng. Ví dụ tiêu biểu khác của Art Nouveau là Trường nghệ thuật Weimar ở Đức, do Henry van de Velde thiết kế (1906), Velde đã làm hiệu trưởng trường này đến năm 1919, sau đó Walter Gropius đã kế nhiệm ông.

Một hình ảnh khác của kiến trúc Art Nouveau của Bỉ là ngôi nhà riêng và văn phòng thiết kế của Victor Horta (thiết kế năm 1900) ở Bruxelles (đại lộ Americaine) với nội thất rất giàu biểu cảm bởi những ban công, cầu thang, cửa sổ, cửa đi rất tân kỳ.